

Další o činnosti jmenovaných d-ch k-i, na nichž zúčastněna jest Československá republika, viz v hesle: Hranice státní československé.

Literatura.

O d. k-i bývá pojednáváno v souvislosti se státní hranicí, zvláštní literatury není. — Stran d-ch k-i, na nichž zúčastněna jest Československá republika, doposud nejsou vydána příslušná akta (dokumenty).

Vladimír Vochoč.

Demobilisace věcná

má za účel převést po válce materiál válečný pro vojenskou správu již nepotřebný účelům hospodářského života a zlikvidovati smluvní poměry, zejména též poměry vzniklé na podkladě zákona o válečných úkonech, založené vojenskou správou k účelům vedení války.

Ku provedení v-é d. po válce světové byla u nás utvořena nař. Nár. výb. čs. č. 24/1918 Sb. komise pro v-ou d-i složená z příslušných zájmových úřadů a institucí, organizačních zaměstnavatelských, dělnických, bankovních atd. s právem kooptace. Tato komise měla obstarati veškeré záležitosti v-é d. mimo rozdělení a vydávání demobilisovaných koní, pro něž byly vydány zvláštní předpisy nař. úř. pro nár. obranu č. 56/1918 Sb. Když tato komise jako široký sbor se neosvědčila, byla vl. nař. č. 151/1919 Sb. nahrazena meziministerskou komisí pro v-ou d-i složenou ze zástupců všech ministerstev za předsednictví zástupce ministerstva průmyslu, obchodu a živností. Těžisko demobilisačních prací pak spočívalo na výkonném výboru této komise, složeném ze zástupců resortů nejvíce účastněných (obchodu, zemědělství, nár. obrany, financí a zásobování). Tento měl k ruce kancelář organizovanou dle zásad odchodních a rozdělenou na pět oddělení dle jednotlivých oborů (kožešiny, dřevo, chemikalie a požívatin, kovy, textilie).

Bližších předpisů o provádění v-é d. není. Jen demobilisace koní byla podrobně upravena cit. již nař. úř. pro nár. obranu č. 56/1918 Sb. Pro práce kanceláře byly výkonným výborem stanoveny směrnice. Důležité otázky projednával a rozhodoval výkonný výbor případ od případu.

Komise byla ve styku s příslušnými likvidačními úřady bývalé rakousko-uherské monarchie a demobilisačními úřady ostatních nástupnických států, dopravovala demobilisační materiál ze zahraničí, obstarávala rozprodej demobilisačního materiálu

uvolněného vojenskou správou, který dle potřeby dala napřed opravit nebo zpracovati, prováděla likvidaci válečných podniků, pátrala za pomoci příslušných úřadů po zavlečeném demobilisačním materiálu a pod. Obchodní organizace komise bylo zejména v prvých dobách po převratě používáno též k zahraničnímu nákupu materiálů a surovin, kterých byl doma citelný nedostatek, pro potřeby státní správy. Při rozprodeji materiálu demobilisačního byla komise vedena snahou umístiti tento materiál přímo u spotřebitelů se zvláštním zřetelem na potřeby průmyslu, živností a zemědělství a na potřeby vrstev sociálně slabých a institucí dobročinných. Čistý výtěžek byl odveden státní pokladně.

Po provedení v-é d-i byla meziministerská komise zrušena vl. nař. č. 70/1927 Sb.

Resortně spadá v. d. do oboru působnosti ministerstva průmyslu, obchodu a živností.

Jan Janáček.

Denisův fond.

Zák. ze dne 7. IV. 1920, č. 226 Sb., zřízen na podporu vyššího studia v cizině zvláštní f. D.; podnět k jeho zřízení vyšel od zesnulého přítele našeho národa prof. E. Denisa. (Vládní návrh č. 2419, zpráva výboru č. 2743, a řeč zpravodaje Dr. Herbena sten. prot. str. 4060.) Na fond věnováno původně 1 mil. Kč a stanoveno, že se má po deset let, počínajíc r. 1920, přidávati ročně po 500.000 Kč. Z úroků základního fondu, z ročních státních příspěvků, z darů a odkazů účelu fondu věnovaných, mají se poskytovat nadaným studentům i absolventům vysokých škol všech oborů vědních podpory na vyšší studium v cizině a to jednak v podobě bezúročných záloh, jednak v podobě stipendií. Správu fondu vede ministerstvo školství a národní osvěty v dohodě s ministerstvem financí. Ve státním rozpočtu zařaděna za tím účelem položka v kap. 10., tit. 8., pod záhlavím „Školské a kulturní styky s cizinou“.

Václav Joachim.

Desertěři

viz Zběži.

Detektivní ústavy soukromé.

Po živnostensku vyvíjená činnost, kterou lze zahrnouti pod pojem činnosti detektivní, tvoří obsah zvláštní koncesované